

Referat af 4. møde i følgegruppen for naturgenopretningsprojektet i Alling Ådal, afholdt d. 8. december 2011 hos Naturstyrelsen Kronjylland.

Til stede: Otto Hansen, for DN-samråd Østjylland; Torben Schack Møller, DN Favrskov; Jan Hyllested og Michael Hansen, Randers Sportsfiskerklub; Jens Bonde Poulsen, Dansk Ornitologisk Forening Østjylland; Jens Høyer og Poul Erik Jensen, Alling Ålaug; Holger Bjerregaard, Voldum Loakråd; Christian O. Christensen og Eva Christensen, Favrskov kommune; Hanne Henriksen og Bjarne Laursen, Syddjurs kommune; Jørgen Mejlsø, Randers kommune; Peter Brostrøm og Jan Højland, Naturstyrelsen Kronjylland; Kjeld Jørgensen Naturstyrelsen Aalborg, arealforvaltningen.

Afbud fra: Lis Pedersen, Lime Beboerforening; Martin Højholt, Mygind Borgerforening; Hanne Wind-Larsen, Randers kommune; Jens Gregersen, Norddjurs kommune

Øvrige medlemmer af følgegruppen var ikke til stede: Friluftsrådet Østjylland; Annette Gårdsted, Årslev Forsamlingshus; Henrik Bernburg, Hørning og Omegns Borgerforening;

1. Godkendelse af referat fra sidste møde 12. maj 2010.

Referatet godkendt.

Otto Hansen efterlyste en hurtigere igangsætning af den i referatet omtalte arbejdsgruppe omkring det rekreative opholdsareal ved Årslev. Peter Brostrøm bekræftede, at der var indmeldt medlemmer til gruppen og oplyste, at gruppen vil mødes til det første møde i det nye år, når detailprojektet foreligger.

2. Nyt fra gruppen.

Intet at bemærke.

3. Orientering om status på projektet, herunder de rekreative tiltag.

Kjeld Jørgensen gjorde status for projektet (se vedhæftede kopi af Power point præsentation)

Forhandlingerne om projektaftaler er endelig afsluttet. Projektarealet omfatter 525 ha fra Robdrup til Vester Alling.

Målsætningen er uændret at reducere kvælstofbelastningen til Grund Fjord og Randers Fjord med 100 t N/år ved at genskabe den naturlige hydrologi i området. Den naturlige vandløbsflo-

ra og –fauna i Alling Å forbedres og de øvrige biologiske værdier i projektområdes fastholdes og øges. I tilgift forbedres de rekreative muligheder i området.

Der er siden sidst sket en mindre ændring af stiforløbet fra Nybro til Hørning Enge. Af praktiske grunde føres stien fra Nybro nu på nordsiden af Alling Å. Herved sparer man en fornyelse af den eksisterende bro over åen, lige som udlægget af stien med passende afstand mellem hegning og åen lettes i forbindelse med en ny hegnssætning på nordsiden. Der forhandles om udformning af en mindre P-plads ved den østligste ende af Hørningstien, der supplerer P-pladsen ved Nybro.

Der er nu gjort status over bekæmpelsen af signalkrebs i 2011, hvor indsatsen lige som de foregående år er finansieret i et samarbejde mellem de berørte kommuner og Naturstyrelsen. Der er også i 2011 fanget mange signalkrebs, men der er dog nogle klare positive tendenser at notere. Der fanges færre signalkrebs pr. ruse, de fangne krebs er gennemsnitlig mindre end foregående år, og der er færre hunner med æg.

Naturstyrelsen har efter offentligt udbud hyret Rambøll til at forestå detailprojekteringen og senere udbud af anlægsarbejder samt tilsyn med arbejdets udførelse.

Detailprojekteringen afsluttes umiddelbart efter nytår. Herefter vil Naturstyrelsen søge om de nødvendige myndighedsgodkendelser hos de 4 kommuner efter vandløbslov, naturbeskyttelseslov, planlov samt okkerlov. Anlægsarbejdet ventes at kunne igangsættes efter sommerferien.

4. Gennemgang af detailprojektforslaget.

Peter Adamsen og Mads Grue fra Rambøll gennemgik det udkast til detailprojektering, som firmaet har udarbejdet. (se vedhæftede kopi af Power point præsentation)

Af praktiske årsager er projektet opdelt i 4 delområder: 1. Brusgård til Rødebro. 2. Rødebro-Nybro. 3. Nybro-Sjellebro. og 4. Sjellebro- Ny Rævebro.

I det øverste projektområde foreslås en strækning af Alling Å på 2.300 m. flyttet til et nyt slynget forløb midt i ådalen, hvor åen tidligere har haft sit løb i det skel der danner grænsen mellem Randers og Favrskov kommune.

Den øverste del af Alling Bæk foreslås skilt fra med tilløb direkte til Alling Å, mens den øvrige del opretholdes i sit forløb nord om Clausholm og frem til Rødebro.

Årslevholm Bæk forlægges neden for Årslevholm mod øst i et nyt terrænnært forløb.

Der planlægges ophør af grødeskæring fra 300 m. nedstrøms i det nye åløb af Alling Å og frem til Rødebro og videre frem til Nybro.

Generelt vil der inden for det samlede projektområde ske afbrydelse af dræn og overrisling af enge med drænvand fra det direkte opland.

I projektområdet fra Rødebro til Nybro foreslås en omlægning af den nederste strækning af Skader Å på 1.000 m. Pumpestationer nedlægges og diger langs Alling Å udjævnes

Inden for den 3. projektstrækning fra Nybro til Sjellebro vil de eksisterende afvandingsforhold i området med rigkær, der er beliggende umiddelbart nedstrøm Nybro, blive opretholdt, så man undgår forringelser af tilstanden i rigkæret ved oversvømmelser og næringsstofforforsel. Grødeskæringspraksis frem til Sjellebro vil blive tilpasset hensyn til rigkærets fortsatte afgræsning

På den nederste strækning vil der være ophør af grønnskæring samt afbrydelse af dræn og grøfter som i de øvrige delområder.

De overflødiggjorte strækninger af Alling Å, Alling Bæk, Skader Å og Årslevholm Bæk fyldes op med det opgravede materiale fra de nye vandløbsstrækninger.

De nye forløb af Alling Å og Skader Å projekteres med varieret fordeling af faldet, så der er mulighed for at skabe delstrækninger med 1-2 promilles fald med nye gydemuligheder, der kan fremmes ved udlæg af gydegrus.

Inden for projektområdet vil dræn og grøfter blive afbrudt, således at drænvandet i stedet for at blive ledt direkte ud i åen kommer til at sive gennem engene. De steder, hvor der er dræn, der afvander arealer uden for projektområdet, vil drænene, hvor det er praktisk muligt, blive lagt om, således drænvandet ledes ud på overfladen indenfor projektområdet. Det kan ske gennem etablering af overrislingsbrønde eller åbne udløb af rør i faskiner samt fordelingsrenner.

Som en følge af de gensnoede vandløb, ophør af grønnskæring og afbrydelse af dræn og grøfter, vil engene blive gradvist vådere. Det medfører, at vandet renses for nitrat i en proces med hjælp af de jordboende bakterier, der under de iltfrie forhold i vanddækkede områder i stedet bruger ilt fra nitratmolekyler.

Peter Adamsen fremviste kort, der viste udstrækningen af fremtidige vinteroversvømmelser. Der var enighed om, at de i udstrækning var sammenlignelig med nuværende hændelser, men det blev betonet, at gennemførelsen af projektet ville føre til oversvømmelser af lidt større hyppighed og længere varighed.

Opsamling på spørgsmål og debat i forbindelse med pkt. 3 og 4.

Otto Hansen ville gerne vide, om man husker at indtænke de interesser som skolen i Voldum kunne have i forhold til formidling af naturen i projektområdet, særligt i f.h.t. den eksisterende skolehytte. Holger Bjerregaard kunne oplyse, at folkeskolen i Voldum er besluttet nedlagt, men at den vil fortsætte som friskole. Skolens interesser fremover vil indgå i de overvejelser som den nedsatte lokale arbejdsgruppe, hvor der også er indtænkt repræsentation fra Voldum skole.

Jan Hyllested bemærkede, at sportsfiskerne meget anbefalede at man ikke sparede på gydegruset under anlæg af de nye åstrækninger, og at der var gode eksempler, på at sportsfiskerne gerne bistod med selve udlægningen.

Otto Hansen opfordrede til, at Alling Bæk blev lukket gennem opfyldning for også at bremse afvandingen i oplandet til bækken. Fra Favrskov kommunes side blev det oplyst, at så længe

afløbet fra Hvalløs bliver ledt til Alling Bæk, må man fortsat opretholde bækken, men at den nuværende vedligeholdelse kunne reduceres væsentligt. Dog er det forudsat, at vedligeholdelsen langs Clausholm park er uændret af hensyn til parkens besøgende.

Otto Hansen opfordrede til, at man snarest fandt en løsning, så spildevandet fra Hvalløs ikke længere skulle ledes til Alling Bæk.

Jens Høyer lagde på vegne af lodsejerne vægt på, at man sikrer, at afvandingen af marker uden for projektområdet holdes upåvirket af projektet.

Jørgen Mejlsø kommenterede kort, der viser omfanget af oversvømmelser i rigkærene v. Nybro og var af den opfattelse, at modelberegningerne er for pessimistiske både i beskrivelsen af nuværende og fremtidige forhold i forhold afvandingsforholdene i rigkærene.

Jens Høyer spurgte, om de planlagte indgreb tog tilstrækkelig hensyn til, at der kan gennemføres den ønskede pleje i området fremover.

Kjeld Jørgensen vedstod, at man fra projektets side var optaget af, at der fremover bliver mulighed for afgræsning eller slæt i projektområdet, men at projektet som udgangspunkt er et vådområdeprojekt, der har til formål at tilbageholde kvælstof fra slutrecipienten, Lund Fjord og Randers Fjord. Hensynet til kvælstoffjernelse vægter derfor højere i størsteparten af projektområdet.

Otto Hansen ville gerne vide, om flytningen af Skader Å havde betydning for opgang af fisk i åen. Peter Adamsen fastslog, at flytningen ikke ville give problemer for opgangen.

Der blev endvidere spurgt til, om partier med lavvandede vanddække, der opstår langs åer og bække inden for projektområdet var til skade for smolttrækket. Peter Adamsen påpegede at der er tale om meget lavvandede flader, der mest er af temporær (midlertidig) karakter, og som ikke vil kunne huse nogen større bestand af eksempelvis gedder

Jan Hyllested supplerede, at der p.t. ikke er nogen stor bestand af gedder i Alling Å, og at smolttrækket er koncentreret i april, hvor vandstanden og vanddækket typisk er aftagende.

Det fremgik af de fremviste kort, at der er projekteret en terrænhævning mellem det nye forløb af Årslevholm Bæk og eksisterende sø. Det blev forklaret med, at man ønsker at undgå en sammenblanding af bækken og søen af hensyn til vandkvaliteten.

Otto Hansen ville gerne vide, hvorfor Rambøll foreslår det nye forløb af Alling Å projekteret med en dobbeltprofil. Rådgiverne fra Rambøll begrundede det med, at det gav mulighed for bedre faldforhold i den øvre ende samt hensynet til at have uændret vandstand i Alling Å opstrøms for den nye strækning og pointerede i øvrigt, at åen er placeret relativt terrænnært og dermed vil have gode muligheder for at svømme over ved store vandføringer.

Der blev rejst spørgsmål fra Poul Erik Jensen, om anlægsarbejdet ville give anledning til forøget frigivelse af N, P og Okker. Hertil blev der svaret, at der særligt ved forekomst af okker gøres foranstaltninger for at hindre en transport videre i vandsystemet. Med hensyn til N og P kan det ikke afvises, at anlægsarbejdet kan forårsage frigivelse, men selv i et kort perspektiv er det af meget begrænset betydning.

Otto Hansen ville gerne vide, om det areal mellem det gamle og nye forløb af Alling å, der midlertidig er i Naturstyrelsens eje, kunne forblive i offentligt eje eller på anden måde sikres til rekreative formål.

Peter Brostrøm gjorde rede for, at det efter gældende regler vil blive sat til salg i offentligt udbud, når projektet er realiseret. Otto Hansen opfordrede til at man overvejede at fastholde ejerskab på et lille område, hvor stien skal krydse den nye Alling Å for at give bedre oplevelsesmuligheder.

Der var spørgsmål omkring en eventuel fortsat bekæmpelse af den uønskede bestand af signalkrebs. Kjeld Jørgensen svarede, at der ikke er truffet aftale herom, men at det vil blive drøftet i kredsen mellem Naturstyrelsen og de berørte kommuner. Der er navnlig fra Randers kommunes side gjort en del ud at informere lokalt om bestanden og fangstmulighederne, og det er håbet, at der med en øget bevidsthed i lokalområdet kan være interesse for på frivillig basis at fortsætte befiskningen af signalkrebs under skyldig hensyn til den truede bestand af flodkreb.